debreceni
független Ujság
politikai napilap

SZERDA, 1937 JANUÁR 13. XXXIII. ÉVFOLYAM 9. SZÁM. 6 fillér

Eckhardt Tibor hívó szavát tolmácsolta Auer Pál a Juhász Nagy Sándor köré tömörült polgárságnak

Juhász Nagy Sándor: Köszönjük a hívó szót s annak eleget szándékozunk tenni — Dr. Auer Pál hatalmas előadásban vázolta a kül- és belpolitika mai helyzetét a Reform Társaság vacsoráján

A debreceni Reform Társaság több, mint százterítékes társasvacsorát adott ma dr. Auer Pál, az előkelő politikus, a Független Kisgazdapárt egyik vezető tagja előadása alkalmából. A társaság vezető tagjai gyülekeztek össze az Ujságíró Clubban, Dr. Auer Pál a vacsorán Juhász Nagy Sándor és Bélteky Lajos szoboszlói lelkész között foglalt helyet.

A vacsorán az első felköszöntőt Juhász Nagy Sándor mondotta, ismertetve a Reform Társaság célkitűzéseit, amelyek a haladás, az embertestvériség, a szabadság felé mutatnak a biblia, a krisztusi tanok alapján. Igy mindig szívesen fogadják azokat a politikusokat, akik a Társaság eszméi, az emberi jogok, a szabadság, a szociális haladás és felvilágosítás felé törekszenek.

— A mai politikai életben — folytatta — ennek az iránynak zászlóját Eckhardt Tibor kezében látjuk,

mert helyzetünkben békés, nyugodt, törvényes kibontakozási alap egyedül csak az, amelyet Eckhardt Tibor a maga kibontakozási tervében megjelölt. A minimum, az első lépés a fejlődés felé a titkos választójog s itt az ideje, hogy ezt az első lépést megtegyük a teljes némaság, megmerevedés mai állapotából s a fejlődés útjára lendíthessük az országot. Kénytelen vagyok megállapitani, hogy a törvényes keretek között, békés úton, felfordulás nélkül, ahogy mindnyájan akarjuk, másként, mint Eckhardt Tibor kibontakozási terve alapján, egy lépést sem tudunk előre tenni. Ezért nem egyszer üdvözöltük őt a Reform Társaság üléseiről, amikor mindinkább láttuk őt közeledni nagy céljaink felé.

— Ép ezért melegen üdvözlöm Auer Pált, aki tájékoztatót ad a kül- és belpolitikai helyzetről, egyúttal közvetlen forrásból tudja ismertetni Eckhardt Tibor kibontakozási tervét, amelynek alapján egyedül tudunk reménykedni a jövőben.

Lelkes taps után

dr. Auer Pál emelkedett szólásra és tartott széles látókörű, lebilincselően érdekes előadást a kül- és belpolitikai helyzetről.

A revizió útja Európa mai helyzetében

Dr. Auer Pal beszédében vázolta a külpolitikai és belpolitikai helyzetet, sorravette az elmult év külpolitikai és belpolitikai eseményeit. Rámutatott arra, hogy olyan korszakban élünk, amelyben a nemzetközi jogok megsértése, a nemzetközi szerződések lábbal tiprása napirenden van. Franciaország és a kisantant a revansháborútól való félelmében nem tartotta be leszerelési kötelezettségát

Mind a három kisantant állam az évek hosszú során át megszegi a kisebbségi szerződések szabályait.

Olaszország tulteszi magát a népszövetségi egyezségokmány rendelkezésein, Németország a locarnói szerződésen. A magánéletben mindenkitől elvárjuk, hogy állja szavát, ha pedig valaki mégis megszegi kötelezettségét, nem fegyverrel, hanem birói itélettel kényszeritjük annak teljesitésére, a rendbontóval szemben pedig közigazgatási uton járunk el. Csak az emberek kollektiv szervezete, az állam szegheti meg büntetlenül a szerződéseket és zavarhatja meg a közbékét? Nem igaz, hogy mindez az emberi gonoszság, vadság, gyülölködés következménye! Ha sikerült az ember indulatait a krisztusi tanok hirdetésével, a kultura terjesztésével az államon belül megfékezni, kell, hogy sikerüljön az államokban megszervezett társadalmak együttélésének békés szabályozása is. Nem vagyunk már messze a fejlődésnek ettől a fokától. Ha mégis oly sok fájdalmas jelenséggel találkozunk, annak oka az, hogy a győztesek féltik birtokállományukat, a legyözöttek pedig érthetően nem tudnak uralkodni elkeseredésükön.

És mégis mindez nem vezetne sorozatos szerződésszegésekhez, ha ki volna épitve a népszövetségi apparátus, amely elviselhetetlen helyzetek békés megváltoztatását lehetségessé teszi és a népek kollektiv akaratának érvényesülését biztositja. Hogy ez bekövetkezzék,

hogy a Népszövetség alapos reformon menjen keresztül, az elsősorban a legyőzött és főként a kis államoknak érdeke,

amelyek bármily erősek is erkölcsiekben és bármily nagyok is tehetségekben, nem tudnak fegyveresen megmérkőzni nagy birodalmakkal, hatalmas államcsoportokkal.

Bethlen István gróf újévi cikkében felháborodással beszél a román kisebbségi politikáról. S hálásak lehetünk érte, hogy Bethlen ennek a felháborodásnak, melyet a romániai események mindnyájunkból kiváltottak, hangot adott. De nem oszthatjuk azt a konkluzióját, hogy most már ki kell lépnünk a nemzetek szövetségéből. Helyesen mondja a francia, hogy „a távollevőnek soha sincsen igaza". Nagy birodalmak megkisérelhették, hogy hátatfordítottak a nemzetek szövetségének. Mi ezt a fórumot, amelyen hangunkat hallathatjuk, nem nélkülözhetjük. Kétségtelen, hogy a népszövetségi reform létrejöttéhez szükség volna a nemzetközi atmoszféra megjavulására. A spanyol polgárháború körüli események azt bizonyitják, hogy ezt ma még nem remélhetjük.

Augusztus első napjaiban a sajtóban azt javasoltam, hogy szállja meg Spanyolországot nemzetközi hadsereg,

mint annak idején a Saarvidéket, fegyverezze le mindkét hadakozó felet, igazgassák Spanyolországot mindaddig, amig a nyugalom helyre nem áll, tartsanak azután a nemzetközi rendőrség ellenőrzése mellett népszavazást és az ennek alapján megalakuló kormánynak adják majd vissza a közigazgatási apparátust és a lefoglalt fegyvereket. Ennek a cikknek annak idején nem is várt visszhangja támadt a közép- és nyugateurópai sajtóban, sőt a kezdeményezést két nemzetközi szervezet is magáévá tette. Sajnos, a terv megvalósitására azért nem került sor, mert Európa népeinek vezérei jobban gyülölik egymást, mint a két spanyol hadakozó fél. Hogy még nagyobb legyen a nemzetközi kaosz, antibolsevista front létesitésének gondolata is felmerült a német és japán részről. Kétségtelen, hogy

a világnézeti háború még borzalmasabb volna, mint a nemzeti okokból kitörő háború, mert még egyes államokon belül is kettős frontot létesitene.

A bolsevizmus ellenszere nem egy új keresztes háború, hanem az európai kibékülés, hogy desperádók ne halászhassanak tovább a zavarosban és a bizalom helyreállásával bekövetkezzék a várvavárt gazdasági fellendülés, amely lehetővé teszi a magasabb béreket, a nélkülözések megszüntetését, a szociális helyzet megjavitását.

Hol van ma Magyarország helye a népek társaságában? Hiba volna, ha Magyarország németellenes politikát folytatna, mert érdeke, hogy mindenkivel békében éljen és szüksége van a német piacra. De éppen ily hiba a Németország iránti szerelem folytonos, egyoldalú hangoztatása, amikor,

Németországgal szemben hatalmas államcsoport áll, melylyel nem érdemes ujjat húzni és amikor tudott dolog, hogy Németországnak nem szivügye a magyar revizió!

A magyar külpolitika célja csak az lehet, hogy előkészitse a határokon tul kompakt tömegekben élő magyarsággal való újbóli egyesülésünket, hogy javitson a magyar kisebbség sorsán, hogy biztositsa a magyar nép a dunai európai poziciójat, azt a Dunavölgyében megillető szerepet és hazánk gazdasági fellendülését. Számolni kell a földrajzi adottságokkal, Dunavölgyi politikát kell folytatni.

Hazánk központi fekvése, népének nagy tehetsége arra predesztinálják ezt az országot, hogy körülötte kristályosodjék ki az az államszövetség, amely egykor bizonyára még európai államszövetségnek lesz a része,

hogy központja legyen a dunai kulturának, a dunai gazdaságnak és a dunai idegenforgalomnak. Erre azonban csak akkor kerülhet sor, ha a Magyarországgal szemben elkövetett igazságtalanságok jóvátételnek. Ennek a fegyveres megoldáson kivül két utja van.

Kossuth népe a Gessler-kalap előtt

A magyar belpolitika nagyon eltávolodott azoktól az eszményektől, amelyekre az iskola padjaiban tanitottak minket.

A francia forradalom vivmányai tulajdonképen Magyarországon már sokkal korábban gyökeret vertek. Rákóczi-forradalom jelszava a Pro Libertate volt:

a szabadságért. A szabadság, egyenlőség testvériség: e három kitörölhetetlen szóban fejeződik ki a francia forradalom lényege. Megtanultuk, hogy a szabadság nem jelenti a korlátlan szabadságot, a modern élet szabályozást kíván, a gyenge a szabadversenyben támogatást, gyámolítást igényel, az élet országutján is ott kell állnia a közlekedési rendőrnek, aki szabályozza a forgalmat. Ez a rendőr azonban a mi emberünk kell, hogy legyen, aki a nemzet érdekében áll posztján. Megtanultuk, hogy az egyenlőség még nem jelenti azt, hogy minden ember egyenlő, megtanultuk, hogy több munkáért nagyobb karéj kenyér jár, több tehetségért nagyobb dísz, de azért a törvény előtt, a hatóságok előtt mindenki egyenlőnek kell lennie. Testvériség nem jelent urambátyám-rendszert, hanem megértést, szeretetet mindenki iránt.

Sajnos, a háború után rossz idők jártak a szabadság eszméjére.

A sajtószabadság nem érvényesülhetett szabadon, az egyesülési, gyülekezési jogra béklyókat vertek, a szabad bírálat joga lehetetlenné vált, sőt még a tanulás szabadságát is megszorították. Az egyenlőség helyett a NEP-jelvényes kiváltságok következtek, a testvériség helyett a gyakran felülről szított gyűlölködés más népek, felekezetek és fajokkal szemben. Mindezeket betetőzték

a diktatórikus törekvések,

amelyeknek talán most már megértük az aikonyát. Akik külföldi példákon felbuzdulva még mindig azokért az eszmékért lelkesednek, csak azt tanácsolhatjuk nekik, hogy tanulmányozzák a történelmet, mert akkor meggyőződhetnek róla, hogy az egész történelem nem egyéb, mint az emberiség törekvése, hogy az egyének szabadsága biztosíttassék, az egyén ellenőrizhesse a kormányzást és részt vehessen a maga ügyeinek az intézésében. Amikor ez a gondolat az egész világon uralkodik, akkor a XX. század magyarja nem mondhat le az ellenőrzésről, a kormányzásban való részvételről és

a Gessler-kalap előtt a most már nyujtott karral való hajbókolást nem kívánja. Kossuth Lajos és Deák Ferenc nemzete önként nem fogja a fejét igába hajtani.

Reméljük, hogy a diktatórikus törekvések most már a multéi és mi igazán hálásak lehetünk azoknak, akik a diktatórikus törekvések megdöntését elősegítették. Kétségtelen, hogy likvidálni kell ezt a rendszert. Ennek első módja

a titkos választójog

törvénybe iktatása. A titkos választójog nem cél, csak előfeltétel. Népi politikát csak a nép választottjai folytathatnak. A kinevezett képviselők csak szolgái lehetnek a hatalomnak, nem pedig bírálói, már pedig bírálat nélkül egészséges politika nincsen. A titkos választójog megvalósítására szükség van azért is, mert a mai rendszer elzülleszti a nemzet erkölcseit. Nem az a legfontosabb, hogy hány szavazó van az országban, de a nyilt szavazásos rendszer hazugságra van felépítve és ha a hazugságot felülről terjesztik, kell hogy a közerkölcsiség vezessen. A kommunizmus veszedelmét emlegetik, pedig a forradalmak és bolsevizmus nem azokban az országban jutott uralomra, amelyekben demokratikus és titkos választójog volt. Károlyi Mihály uralomra jutása után talán nálunk is elkerülhettük volna a proletárdiktatúrát, ha a választójogot meg reformálták és választattak volna. Akik ma is azt merik hangoztatni, hogy a magyar nép nem érett a választójogra, azoknak azt feleljük, hogy attól egyetlen nép kultúrszínvonala sem emelkedett, mert törvénnyel, vagy csendőrrel nem engedték az urnák elé. Megindult a harc a rendszerváltozásért, a titkos választójogért. Ebben a harcban félreállásnak nincs helye. Nehéz kérdés, hogy ma kit kövessünk, mert emberekben és pártokban sokat csalódtunk.

Csak az elvi szempont lehet irányadó. A harchoz szervezettség kell. Sajtó nélkül, országos szervezet nélkül politikai eredményeket nem tudnánk elérni. A sok párt és frakció sehol sem vált be. Én beléptem az Eckhardt vezetése alatt álló kisgazdapártba.

Most már azokon a sor, akik valamikor a függetlenségi zászló alatt harcoltak és ma is Juhász Nagy Sándort követik. Eckhardt Tibor barátom megbízott azzal, hogy adjam át nektek legmelegebb üdvözletét, biztosítsalak titeket, ha úgy döntenétek, szeretettel vár titeket és nagyra értékeli a támogatástokat.

Ennek jelét kívánta adni, amikor megígérte, hogy ha szívesen látjátok, eljön közétek, esetleg március idusán, hogy közvetlenül is szóljon hozzátok.

Szünni nem akaró, lelkes taps után Bélteky Lajos szólalt fel. Lelkes helyesléssel fogadta a Független Kisgazdapárt vezérének a felhívását, hiszen maga is régi szervezője ennek a pártnak. Ezek az eszmék a Tiszántúl népében élnek a leginkább. (Lelkes taps.)

Veres Péter rámutatott arra, hogy a földmunkásság szervezkedéséről Eckhardt Tibor írt egy cikket. Ezután várják őt a hatalomba, hogy

a földmunkásság is bízhasson meg valakit, valakiket a maga képviseletével.

Várjuk az eredményeket. (Taps.)

Juhász Géza Illyés Gyula Petőfi-könyve kapcsán rámutatott arra, hogy Petőfi is úgy látta, hogy itt a jövő életét csak az ősi magyar népnek jogokhoz juttatásával lehet alapozni. Ezt a népet oly szomorú sorsban hagyluk tengődni, hogy ez már minket is végső veszedelem elé állított. Valóban, várjuk, hogy ez a szervezkedés igazán az legyen, aminek kellett volna lenni. Dózsa korában, 48-ban. Ezért a magyar jövőért mind személyesen vagyunk felelősek.

Ha a magyar falut most sem tudjuk felszabadítani, a történelem végleg ránk zárja a koporsó fedelét.

A Reform Társaság tagjai élesztői lesznek ennek a küzdelemnek.

Thury Levente dr. Auer Pált köszöntötte fel s rámutatott arra, hogy a magyar történelmi nacionalizmus igazi képviselői előtt beszélt ma, akik sohasem osztályérdekek, hanem

egyetemes nemzeti szempontok szerint nézték a magyar életet,

szorgalmazzák a magyar falu felszabadítását. (Taps.)

Dr. Auer Pál tett tanúságot amellett, hogy Eckhardt Tibor számára mindig gyötrő probléma volt a magyar falu népének felszabadítása. Ennek a programnak megvalósítása azonban aktivitást követel. „Nektek magatoknak kell tovább dolgozni s akaratotokkal, józan szabadságszeretettel irányítani is azt a férfit, aki ma a jobb magyar jövő reménysége". (Lelkes taps és éljenzés!)

Ez az utolsó lehetőség arra, hogy Magyarországon békésen nyiljék meg a reformpolitika útja.

Ha ezt a lépést is elgáncsolja a reakció, nem tudom, miféle jövő nyílik meg előttünk, nem lesz-e a tömeg a szenvedélyek martaléka. Hisz már itt leselkednek közöttünk a gyűlölködés emberei, akik a reakció szolgálatába akarják állítani a falu népét. Én már egyszer abban a helyzetben voltam, hogy meg tudtam mutatni a magyar népnek a fejlődés útját. Akkor azt egy balfelől jövő felforgatás gáncsolta el. Most az a veszedelem fenyeget, hogy ugyanaz a reakció, ugyanazok a kezek egy jobboldali szélsőséggel akarják megakadályozni a magyar nép jobb jövőjének kiépítését.

— Eckhardt Tibor hívó szavára mi azt a választ adjuk, hogy mi igazán, egy szívvel-lélekkel odacsatlakozunk.

hiszen őt támogatja közülünk még az is, aki esetleg pártjába nem lép be. Megkönnyíti lépésünket a Bajcsy-Zsilinszky Endre és Nemzeti Radikális Pártjának példája, megkönnyíti az, hogy

az Eckhardt Tibor körül kijegecesedett párt voltaképpen egy nagy koalició, amelyben elveinek sérelme nélkül helyet foglalhat mindenki, aki a magyar nép jövője felé akar elindulni.

Auer Pált kérjük, hogy Eckhardt Tibor üdvözlésére és felhívására tolmácsolja a mi válaszunkat:

— Köszönjük a hívó szót és annak eleget szándékozunk tenni!

Lelkes taps és szünni nem akaró éljenzés után Siposs Imre lelkész szólalt fel s kifejtette, hogy az aktivitás útja az, amelyet a mai este kijelölt. A várakozás ideje eltelt, elérkezett ezen az estén a cselekvés pillanata. Úgy érzi, hogy Eckhardt Tibor valóban az a férfi, aki lábával a magyar falu földjén áll, de szemével túltekint a határokon és kijelöli a cselekvés útját. Auer Pál és a jelenlévők üdvözlésével zárta be az estét.

Egy szívvel-lélekkel Eckhardt Tiborhoz csatlakozzunk — mondta Juhász Nagy Sándor

Ezután Juhász Nagy Sándor szólalt fel.

— Rendkívül súlyos időket élünk — mondotta —, nagy válságok korszakán mentünk át.

Én politikai célkitűzéseimet 30 esztendővel ezelőttről hoztam és azoktól sohasem tértem el, a forradalom alatt sem,

mert oda is kiforrott eszméket vittem s azokat megőriztem a túlzásoktól. A nagy függetlenségi párt, tehát Kossuth Lajos eszméi voltak ezek. Úgy érzem, ezekhez az eszményekhez annyira hozzá vagyok nőve, hogy nélkülök élnem sem lehet, ezeknek az eszméknek letétemányese és értük felelős is vagyok.

— Mi itt az igazi reformok útját akarjuk megnyitni. Népi politikát, a magyar paraszt felszabadítását, de a gazdáét és a munkásét is s a többi magyar népi rétegeknek jobb jövőt és nagyobb érvényesülési lehetőséget. Felfordulást, a tömeg akaratának erőszak útján való érvényesítését,

forradalmat azonban nem akarunk.

Elsősorban azért nem, mert újabb forradalom Magyarország létével játszanék. De a mult forradalom tanulságai is intenek, amikor a reakció azért idézte elő a forradalom elfajulását, hogy aztán minden szabadságmozgalom elnyomását igazolni tudja a forradalom után.

— De hogy vigyük végbe, amit akarunk? Szemben annyi gát, rossz szándék, hatalmi nehézség ellenében? Ez szívettépő, észbontó gondolat. A szenvedélyeket nem indíthatjuk el, mert ki tudja, hogy hol áll meg a szenvedély, ha egyszer felszabadítják, ha viszont nem teszünk semmit, ez behódolást jelent.

— Most elérkezett Eckhardt Tibor, egy politikus, aki megadja az első lépést, megnyitja az ajtót, útat mutat a jobb magyar jövendő felé.

Eckhardt Tibor az egyedüli, aki ma realpolitikát csinál ebben az irányban. Vannak pártok, amelyeknek messzenéző programjuk van, de ezek is egyek abban, hogy az első lépés az, amire Eckhardt Tibor rámutatott. Mivel mi békés úton, törvényesen, felfordulás nélkül akarunk haladni, kövessük hát azt a férfiút, akiben lehetőséget látunk az első lépés megtételére, aki a jövendőt megnyitja.

Széll Kálmán kolozsvári kollégiumi tanárt meghívták a debreceni egyetem fizikai tanszékére

Kolozsvár, január 12. Széll Kálmán dr., a kolozsvári ref. kollégium tanára meghívást kapott a debreceni Tisza István Tudományegyetem fizikai tanszékére. Érdekes, hogy Széll Kálmán a második kollégiumi tanár, akit Debrecenbe egyetemi tanárnak hívnak meg. Az első Csűry Béla, a kiváló nyelvész volt, aki már évek óta előad a debreceni egyetemen.

Csehország hajlandó tárgyalni a revízióról?

Budapest, jan. 12. Jehlicska Ferenc, a Szlovák-Tanács elnöke érdekes nyilatkozatot adott egy genfi lapnak.

— Benes köztársasági elnök — mondotta Jehlicska — a mult év végén Budapestre küldte jogi tanácsadóját azzal a hírrel, hogy Csehszlovákia hajlandó tárgyalni a magyar kormánnyal a revízióról. Nem volna meglepő, ha a csehek a német szomszédtól való félelmükben belemennének Trianon revíziójába is, hogy legalább történelmi területüket megmenthessék. Hiszen a kelepcébe került róka is leharapta egyik lábát, hogy életét megmenthesse.

VÁSZONÁRU! FEHÉRNEMŰ!
MEGBIZHATÓAN
Kardos László cégnél

Időjóslás

Hazánkban az idő felhősebb lett, az északi megyékben és a fővárosban is kisebb havazás volt. Kékesen 12 cm-es jeges hó van.

Mérsékelt északkeleti szél, néhány helyen, főleg a keleti megyékben kisebb havazás. A hideg némileg fokozódik.

Franciaország új garanciákat kíván Spanyol-Marokkó ügyében

Páris, január 12. A szélsőbaloldali lapok most különösen kiemelik Szovjetoroszországnak panaszait Franco tábornok hajóhadának eljárása miatt, mert a nemzeti spanyol hadihajók minduntalan feltartóztatnak szovjetorosz gőzösöket, emiatt

a szovjetorosz kormány Párisban és Londonban is lépéseket tett, hogy a francia és az angol kormányt közös eljárásra vegye rá a burgosi kormány ellen.

A francia-német feszültség enyhüléséhez nagyban hozzájárult Francois Poncet francia nagykövet nyilatkozata, amelyet a berlini diplomáciai testület újévi fogadtatása után francia ujságírók előtt tett. Ez így hangzik:

— A berlini diplomáciai testület Hitler Adolf birodalmi kancellárnál újévi fogadtatáson vett részt s ez alkalommal Hitler kancellár biztosított engem afelől, hogy a birodalomnak nem áll szándékában és nem is állott szándékában, hogy bármilyen módon is érintse spanyol területek vagy spanyol gyarmatok integritását. Kormányom nevében biztosítottam a kancellárt afelől, hogy Franciaország szilárdan el van tökélve arra, hogy Spanyolország és Spanyol-Marokkó integritását a fennálló egyezmények keretében respektálja.

A szovjet demarsot küld Franconak

A francia diplomáciai körök azonban nincsenek teljesen megnyugodva s úgy látszik, a Quai d'Orsayra is áll ez a megállapítás, ahol hétfőn este kijelentették, hogy

Franciaország szívesen látná, ha a Berlinben történt kölcsönös nyilatkozatokat olyan gentlemann agreement formájába öntenék, mint amelynek aláírásával Anglia és Olaszország egymásnak kölcsönösen garantálták a földközi tengeri statusquot.

A Quai d'Orsayn mindenesetre hangoztatták, hogy a Berlinben történt német-francia eszmecsere megjavította a hangulatot ahhoz, hogy most már gyorsabb ütemben folytathassák a tárgyalásokat a spanyol benemavatkozás szigorítása érdekében Anglia, Franciaország, Németország, Olaszország, Portugália és Szovjetoroszország kormányai között.

Potemkin szovjetnagykövet fáradhatatlanul folytatja tevékenységét, hogy a francia kormányt rávegye a burgosi kormány elleni fellépésre a szovjethajók sorozatos feltartóztatása miatt. A nagykövet, aki az utóbbi napokban többször járt a Delbos külügyminisztert helyettesítő Vienot külügyi államtitkárnál, hétfőn este magát Delbos külügyminisztert kereste fel. Ez alkalommal szóbakerült az angol kormány legutóbbi jegyzéke is az önkéntesek kérdésének sürgős rendezéséről. A szovjet nagykövet, hír szerint, közölte a francia külügyminiszterrel, hogy kormánya helyesli ezt az angol tervet, jobboldali francia lapok mindenesetre megjegyzik, hogy Szovjetoroszország nem szívesen s bizonyos fentartások hangoztatása mellett fogadja el az angol tervet.

Tabouis asszony, az Oeuvre külpolitikai szerkesztője, aki gyakran szerzi értesüléseit a szovjetnagykövetségtől, azt írja, hogy Potemkin nagykövet a külügyminiszternél történt látogatása alkalmával főleg a »Konzomol« szovjetgőzös elsüllyesztésével kapcsolatban tárgyalt és jelezte, hogy a szovjetkormány diplomáciai lépésekre készül a burgosi kormány ellen.

London, január 12. Hitler Adolf vezérkancellár és Francois-Poncet berlini francia nagykövet keddi találkozásáról a Daily Telegraph párisi tudósítója jelentésében megírja, hogy párisi politikai körökben

a német vezérkancellár és a francia nagykövet között történt kölcsönös nyilatkozatváltást nem tartják elegendőnek; azt állítják, hogy a biztosítékok kölcsönös hangoztatása csak szóbeli és nem kötelező volt.

Francois-Poncet nagykövetnek egyébként sem volt megbízatása kormányától, hogy Hitler Adolfnak ilyen nyilatkozatot tegyen. A francia kormány pedig aligha fogadja el a német államfő biztosítékait elegendőnek.

Angol diplomáciai körökben nyilvánvalónak tartják, hogy a nemzetközi feszültség további kiéleződésére irányuló törekvések Moszkvából indulnak ki, mert a moszkvai kormány Párisban és Londonban is lázas tevékenységet fejt ki s mindenekelőtt azt hangoztatja hogy Szovjetoroszország nem tűrheti hajóinak Franco tábornok hajóhada által történő sorozatos feltartóztatását.

Majszki londoni szovjetnagykövet kedden újból Eden külügyminiszternél járt és felhívta figyelmét arra, hogy Franco tábornok hajói a nemzetközi jogba ütköző módon feltartóztatnak idegen zászlók alatt hajózó gőzösöket s főleg szovjetgőzösöket.

Angol politikai körökben valószínűtlennek tartják, hogy a szovjetnagykövet panaszait Londonban ugyanúgy meghallgassák, mint Párisban. Az angol sajtó nagy súlyt helyez arra, hogy a német-francia feszültség enyhülésének politikai jelentőségét nyomatékkal aláhúzza.

Amerikában megismétlődött a Lindbergh-bébi esete

Washington, január 12. Everettből jelentik, hogy a közeli Snohomish környékén az erdőben, hasonló körülmények között, mint annakidején a Lindbergh-bébit,

megtalálták a tízéves Charles Matson holttestét.

A kisgyermeket december 27-én rabolták el és atyja, aki gazdag orvos Everettben,

megfizette érte a követelt 28.000 dollár váltságdíjat.

A rablók ígéretük ellenére nem juttatták vissza a kisfiút. A holttestet egy farmer találta meg, aki nyúlra vadászott és egy sűrű bokor alján véletlenül pillantotta meg a véres tetemet. Nem nyult hozzá, hanem besietett Snohomishba és jelentette az esetet a bűnügyi rendőrségnek. A hatósági orvos megállapította, hogy a szerencsétlen gyermek koponyáját valami tompa tárggyal vagy revolvergolyóval ütötték át, a koponya hátsó része kettéhasadt.

Mivel azon a helyen, ahol a holttest feküdt, nem találtak vérnyomokat, kétségtelennek látszik, hogy

a gyilkosság másutt történt.

Ezt bizonyítja az is, hogy autónyomok voltak a holttest közelében, amelyet az országúttól 200 méter távolságra a sűrű bozótban reitettek el.

Nem telt bele egy óra és Everettből száguldó autón Snohomishba érkezett dr. Matson, a meggyilkolt kisfiú édesatyja. Akkor a holttest már a snohomishi rendőrség épületében volt és a hatósági orvosok vizsgálták. Az apa a véres kis test láttára sírva fakadt, majd elájult. A holttestet még hétfőn este átszállították Tacomába. Itt törvényszéki orvos vette fel a látleletet. Ez az orvos azt mondja, hogy

a gyilkos csak tébolyodott ember lehet.

Erre vall az is, hogy bár az első sérülés halálos volt, a tettes mégis

össze-vissza vagdalta a szerencsétlen kisfiú arcát és minden fogát kitörte.

A gyilkosság minden valószínűség szerint négy nappal a megtalálás előtt történt. A legügyesebb detektíveket mozgósították s rendőrkutyákat indítottak el a nyomok után. Azon a helyen, ahol a holttest feküdt, több lábnyomot találtak, amelyekről gipszmintákat vettek és most góresövileg vizsgálják a holttestet, hogy nincsenek-e rajta ujjnyomok.

Hungária

filmszínház.

MA UTOLJÁRA nyilik alkalma megtekinteni a legizgalmasabb Tarzan filmet: a

„Tarzan fogságá"-t

Előadások: 5, 7, 9 órakor.

14 éves öngyilkos

Ferenczi István halápi erdőtelepítő 14 éves Ferenc nevű kisfia hétfőn a halápi erdőben felakasztotta magát. A szerencsétlen gyermekre a keresésére induló apja talált rá, aki kétségbeesetten vágta le a kötélről gyermekét, ifj. Ferenczi István azonban már halott volt. Búcsúlevelet nem hagyott hátra és így nem tudni, hogy a fiatal gyermek milyen okból követte el végzetes tettét. A debreceni ügyészség a temetési engedélyt megadta.

Anyja utáni bánatában megmérgezte magát egy iparművésznő

Budapest, január 12. Megrendítő dráma történt kedden délben Budapesten a Bajza utca 70. számú házban. Anyja halála miatti elkeseredettségében altatóval megölte magát Schleifer Margit 35 éves iparművésznő. Schleifer Margit özvegy édesanyja tegnapelőtt halt meg a klinikán. Kedd délutánra tűzték ki a temetést, amire a szerencsétlen lány azonban már nem akart elmenni. Mikor rátaláltak, már eszméletlen volt, az injekciók hatására néhány pillanatra feleszmélt, de már alig volt benne élet, percek mulva meghalt. Búcsúlevelet nem hagyott hátra.

Anyakönyvi hirek

A debreceni anyakönyvi hivatalnál e hó 12-én, kedden, a következő bejelentések történtek:

Születések: Bartha Gyula kertész, fia Gyula; Fülöp István napsz., leánya Katalin; Szarvas Sándor fm., leánya Julia; Kállai János gazdálkodó, fia János; Pongrácz Kálmán máv. lakatos, leánya Anna.

Házasságok: Lente István gazdálkodó—Iklódi Rozália; Vári László s. lelkész—Nagy Margit; Nyitray József kovácsmester—Mogyorós Piroska; Bíró Ákos festőművész—Scheda Mária.

Halálozások: Temesvári Irén g. kath., 2 éves, Pázsit u. 9. Pálfi András ref., 74 éves, Csillag u. 7. Adamcsik Ferenc r. kath., 25 éves, Dévaványa. Papp Mártha r. kath., 61 éves, Huszár Gál u. 44.

HAJDUMEGYE KÖZEGÉSZSÉGÜGYE

Hajduvármegye közigazgatási bizottságának hétfői ülésén Gärtner István tiszti főorvos a következő jelentést terjesztette be:

Házasságkötések száma 196, születések száma 391, halálozások száma 205, természetes szaporodás 183, egyéven aluli elhalt 46, azaz az élveszületések 11.8 százaléka, halva születések száma 20, elvetélések száma 28, gümókór halálozás 15, heveny fertőzőbeteg halálozás 4.

Heveny fertőző betegségek közül a tífusz midnössze 3 esetben lépett fel. A diphteria saréhyvnö z -j-z,:dts ..(; diphtheria és vörheny lényegesen kisebb számban jelentkezett mint az előző hónapban.

A jelentésttudomásul vették.

ORSZÁGOS VÁSÁROK

Január 13, szerda: Balatonfüred, Csorna (havi), Iványegerszeg, Mány, Polgár, Székesfehérvár (havi).

Január 14, csütörtök: Devecser (havi) Diósgyőr (havi), Edelény, Szabadszentkirály.

Január 15, péntek: Csenger, Derecske, Mezőberény.

Január 17, vasárnap: Debrecen, Kiskunfélegyháza.

Csütörtökön lesz Yves Tinayre hangversenye

Yves Tinayre, a kiváló francia kamaraénekes vasárnap délután a Hubaypalotában lépett fel Budapesten, az első idei zenedélutánon, ahol csak a legelőkelőbb művészek juthatnak pódiumhoz. Yvas Tinayre, a klasszikus kultúrájú francia énekes olyan nagy sikerrel szerepelt, hogy az egész budapesti sajtó a legnagyobb elragadtatás hangján ír róla. Egyhangúan megállapítják, hogy a klasszikus daléneklésnek ma nincs is hivebb, költőibb, meggyőzőbb közlője nála. Előreláthatólag igen nagy zenei élményben lesz része a debreceni koncertközönségnek csütörtökön, e hó 14-én, amikor ez a kiváló művész Debrecenben fog fellépni. Yves Tinayre koncertjét a Zenekedvelők Köre rendezi, jegyek kaphatók a Bika halljában és a Méliusz könyvkereskedésben.

Megindul a Debreceni Kálvinisták Templomegyesületének munkája

A nagy püspök elhunyta feletti bánat néhány hónapra szüneteltette a Kálvinisták Templomegyesületének munkáját. Csak karácsony előtt végzett nagyarányu szeretetmunkát, amikor kétszáz iskolásnak tette örömmé az ünnepet. Ebben a hónapban 19-én délután teadélutánt rendeznek a Kollégium díszermében, amelynek keretén belül üdvözölni fogják az új püspököt, Makáry Károlyt, mint aki utóda lett dr. Baltazár Dezsőnek, aki megalapítója volt az egyesületnek. A teadélután megrendezése azzal a kipróbált és mások által is elfogadott módszerrel történik, hogy a felkért háziasszonyok rendégeket hivnak az asztalaikhoz. A tea énekkel és imával kezdődik, ezzel is bizonyítva az egyesület egyházi jellegét. Minden alkalommal kiváló előadó tart előadást olyan témáról, mely aktualitásánál fogva leköti a figyelmet.

Tervbe van véve egy nagyszerű műsorú irodalmi délután rendezése, továbbá február hónapban bemutatják azt a sakkjátékot, amelyik olyan nagy sikert ért el a színházban, most az Arany Bika dísztermében játszák el azután kiváló és megfelelő műsor keretében. Rendez kávédélutánokat is, ahol bibliamagyarázat hangzik a lelkiélet kimélyítésére. A Templomegyesület mindezeket abban a reményben rendezi meg, hogy Debrecen nagy közönsége megértéssel fogja támogatni azokat a célokat, melyre új munkakedvvel indul el az egyesület.

A debreceni frontharcos főcsoport taggyülése

Az Országos Frontharcos Szövetség debreceni főcsoportja január 15-án este 8 órai kezdettel tartja ez évi első tagértekezletét. Ez a tagértekezlet a szokásosnál sokkal fényesebb és ünnepélyesebb lesz, mert ezen a tagértekezleten fogja az elnökség a tiszteletbeli elnöknek a díszoklevelet átnyujtani.

A debreceni frontharcos főcsoportunknak három illusztris tiszteletbeli elnöke van. Ezek: dr. Haendel Vilmos egyetemi professzor, vitéz Bereényi István ny. tábornok és dr. Benedek László egyetemi professzor.

Dr. Benedek László egyetemi professzor erre a tagértekezletre Budapestről lejön Debrecenbe.

A tagértekezlet érdekessége lesz, hogy Popoff Mihály prépost előadást fog tartani a bolsevizmusról. A tagértekezletre az elnökség minden frontharcos bajtársat szívesen lát.

VENNI AKAR VALAMIT? A FÜGGETLEN UJSAG HIRDETÉSE BIZTOSAN HOZZAJUTTATJA LEGGYORSABBAN A KIVÁNT TÁRGYHOZ!

Nagy részvét mellett temették el Csapó László városi főpénztárost

Kedden délután nagy részvét mellett temették el a debreceni városi tisztviselőgárda egyik legkiválóbb tagját, Csapó László főpénztárost. A temetésen megjelent Kölcsey Sándor dr. polgármesterrel és a városi tanáccsal az élén a városi hivatalok tisztviselőkara, azonkivül az elhunyt hozzátartozóinak, tisztelőinek és barátainak nagy gyászoló serege.

A Köztemető díszravatalozójában ravatalozták fel az elhunytat. A Városi Dalegylet énekelt, majd Uray Sándor lelkész imádkozott és mondott gyászbeszédet. A dalegylet énekszáma után a város tisztviselőkara nevében dr. Balogh Sándor kultúrtanácsnok búcsúztatta az elhunytat. Mélységesen megható szavakkal emlékezett meg Csapó László emberi jóságáról, épitő munkaszeretetéről.

A koporsót ezután a sírhoz vitték, ahol Kovács Mihály a galambtenyésztő egyesület, Ruszka István dr. pedig a Városi Dalegylet nevében búcsúzott az elhunyttól. Musza Ferenc lelkész a debreceni dalosegyesületek nevében mondott emlékbeszédet.

A gyászszertartást a Városi Dalegylet gyászéneke fejezte be. A koporsót ezután leengedték a sírba, közben pedig galambokat engedtek a levegőbe, végső búcsúztatásul a madárvilág nagy barátjától.

A vőlegény sirja melletti szomorufüzre akasztotta fel magát egy fiatal lány

Hétfőn délután Böszörményben a temetőben egy felakasztott fiatal nő holttestét találták meg a temető látogatók. Azonnal értesitették a rendőrséget, amely kiszállva a helyszinére, megállapitotta, hogy a szerencsétlen öngyilkos Oláh Mária 24 éves lány, aki a vőlegénye sirja mellett álló szomorufüzfára akasztotta fel magát. Mire rátaláltak, már halott volt. A debreceni ügyészség, miután bűncselekmény nem forog fenn, a temetési engedélyt megadta.

20 fröccs után leharapta egy asszony fülét és egy férfi ujját

Budapest, január 12. Május 2-án az egyik Józsefvárosi kocsmában botrányos jelenet játszódott le. Tóth Béla szobafestőségéd és Almási Géza szerelő billiárdoztak és összeszólalkoztak azon, hogy az automata billiardba ki dobta bele a 20 fillért. A szóváltás verekedéssé fajult s a küzdő feleket szét akarták választani.

A vendéglőben tartózkodott Almási Géza felesége is, aki a férje pártjára állt. Tóth Béla a tumultuózus jelenet során

rugott, harapott és leharapta az asszony egyik fülét és fogával a nő hajából is egy tincset kitépett.

A szobafestő ezután futásnak eredt, de Almási Géza utólérte. Ismét összeverekedtek s ekkor Tóth Béla Almási Géza **kezének egyik ujját harapta le s úgy megütötte a szerelőt, hogy egy foga kiesett.**

A botrányos jelenetnek rendőr vetett véget. A királyi ügyészség Tóth Béla ellen súlyos testisértés miatt vádat emelt s az ügyet ma tárgyalta dr. Gamberszky Guidó törvényszéki egyesbiró.

— Olyan ittas voltam, hogy pontosan mindenre nem is emlékszem — védekezett a szobafestő. — Megittam körülbelül husz fröccsöt... Csak annyit tudok, hogy a verekedést nem én kezdtem, hanem Almási.

Tanuvallomást tett Almási Gézáné, a szerelő felesége és még több tanu, majd a törvényszék a perbeszédek elhangzása után bűnösnek mondotta ki Tóth Bélát súlyos testi sértés vétségében és ezért

négyheti fogházbüntetésre

ítélte. Az itélet nem jogerős.

A Hortobágy-malom raktárából lopta s azonnal az irodánál eladta a búzát egy tolvaj szövetkezet

Furfangos tolvajbandát leplezett le tegnap a csendőrség. Egy munkanélküli napszámosokból álló társaság üzletszerűen fosztogatta a Hortobágy-gőzmalom raktárát és a legnagyobb vakmerőséggel a lopott terményeket ugyancsak a Hortobágy-malomnak adogatta el.

Sigér Sándor téglási napszámos karácsony után jött be Debrecenbe és miután munkát nem talált, lopásokra szövetkezett idősb Nagy Sándorral, ifjú Nagy Sándorral, Rácz Sándorral és Bata Sándorral. A Sándorok-szövetsége elhatározta, hogy terményeket fognak lopni és ezek értékesítéséből szereznek pénzt. Sigér Sándor volt az értelmi szerző és végrehajtó. A zsákot Nagy Sándorék kerítették és hármasba mentek el a Hortobágy műmalomba, ahol Sigér Sándor egyenesen a raktárba lépett be, az üres zsákot megtöltötte búzával és innen egyenesen átment az irodába, ahol a búzát eladásra kínálta fel. — A zsákot Sigér nem akarta felbontani, mikor tehát mintát kértek tőle, a legnagyobb nyugalommal átment a raktárba és az ott felhalmozott búzából hozta a mintát. Természetesen a minta megfelelt és a malom készpénzért megvásárolta. Miután az első kisérlet sikerült, Sigér és társai rendszeresitették a lopást és mintegy 10 napon keresztül naponta kétszer is megtöltötték az üres zsákokat, majd mindig közvetlenül átvitték az irodába, ahol eladták.

Zavartalanul végezte a lopásokat a tolvajbanda, de vérszemet kapva nem elégedtek meg a Hortobágy-malommal, hanem behatoltak az Áron Miksa-cég telepén levő Schäffer Testvérek-fé'e terményraktárba és innen három mázsa csöves tengerit vittek el. A tengerit egyik Nyugati uccai terménykereskedőnek adták el, de ugyanakkor egy zsák tökmagot loptak kárpótlásul. Hárman cipelték a tökmagot, amit Sigér a Hortobágy malomnak akartak eladni. Utközben szembetalálkoztak egy rendőrrel, akitől Bata Sándor annyira megijedt, hogy a zsákot ledobta. A rendőr tetette, hogy nem vesz észre semmit, de messziről követte a társaságot a malomig, ahol aztán letüntette a bandát.

A furfangos társaság nem tagadta a lopást, sőt kisebb-nagyobb terményes és falopásokat is beismert. A nyomozást a rendőrség már le is zárta és a tolvajbanda tagjait holnap átadja az ügyészségnek.

GYÁSZROVAT

Polgár Kőrössy András gazdálkodó 78 éves korában meghalt. Temetése január 14-én délután 2 órakor lesz a Köztemetőben a református egyház szertartása szerint.

Papp Mártha Antalné, született Bónis Róza 62 éves korában meghalt. Temetése január 14-én délután 4 órakor lesz a Köztemetőben a római katholikus egyház szertartása szerint.

90 liter vért adott a vérátömlesztés rekordere

Isztambul, január 12. A vérátömlesztés valóságos rekordere a 26 éves Izmail Hakki, akit most a köztársaság elnöke aranyéremmel tüntetett ki. A 26 éves fiatalember eddig 159 esetben adott vért átömlesztés céljaira. A 159 ember közül 15 meghalt. A 144 gyógyult páciens, akik között nagyrészt olyanok voltak, akiknek életéről az orvosok lemondottak, egymásközött gyüjtés is rendeztek és Izmail Hakkit egy házzal is megajándékozták. Izmail Hakki a 159 vérátömlesztésnél összesen 90 liter vért adott.

Az Ordögsziget két szökevénye egy angol hajón

London, január 12. A „Patrician" angol gőzös fedélzetén két polyautast fedeztek fel, akikről kiderült, hogy francia fegyencek és megszöktek a hirhedt Ördögszigetről.

A „Patrician" gőzös a délamerikai Trinidad szigetéről indult el London felé s már a nyilt tengeren járt, amikor a két polyautas előkerült. A francia fegyencek elmondották, hogy kalandos körülmények között szöktek meg az Ördögszigetről és két hónapig vándoroltak a legszörnyübb nélkülözések közepette, amig elérték Trinidad szigetét.

A hajó kapitánya jelentést tett szikratávirón a francia-kormánynak a fegyencek letartóztatásáról. Francia részről azonnal megindították Londonban a kiadatási eljárást.

Eltemette a hó a kaliforniai örök tavaszt

San Francisco, január 12. Mig az Egyesült Államok keleti partvidékén és a keleti államokban tavaszias az időjárás, esik, meleg van és a gyermekek Newyorkban hóért imádkoznak, hogy korcsolyázhassanak, addig az örök nyár világában, Kaliforniában hófúvások dühöngenek és egész falvakat elzárt a magas hó a külvilágtól. Egyes helyeken az országutakat is két méterre belepte a hó. A dermesztő hidegnek Kaliforniában már eddig 34 halottja van. Hócékkel vágnak útat a falvak felé. Négynapos fáradozás után sikerült egy mentőexpedicionak Kingmanig jutni és segitséget vinni az ott behavazott indiántelepeknek, amelyeknek népét éhhalál fenyegeti. A kaliforniai narancs- és ciprusültetvényeket elpusztította a nagy havazás és hideg.

Macsek Vladimir és Sztojadinovics miniszterelnök tárgyalásai teljes horvát-szerb kibékülésről

Belgrád, január 12. A horváth parasztpárt vezére, Mácsek Vladimir és Sztojadinovics miniszterelnök pénteken, január 15-én ülnek össze a baranyamegyei Bélye-kastélyban, Frigyes főherceg egykori birtokán, hogy megkezdjék a közvetlen tárgyalásokat a horváth-szerb kibékülés ügyében.

A jugoszláv közvélemény a legnagyobb érdeklődéssel várja a két államférfi találkozását s bár a sajtó tisztában van a szerb-horvát kiegyezés nehézségeivel, mégis általános a vélemény, hogy ez a történelmi fordulat, amely egészen új irányt szab majd Jugoszlávia életének, belátható időn belül bekövetkezik.

Mácsek Vladimir nemcsak a horvát parasztpárt nevében kezdi meg tárgyalásait a miniszterelnökkel, hanem a horvátországi paraszt demokrata szövetség nevében, amelybe beletartozik a Radics-féle horvát parasztpárton kívül a Pribicsevics-féle független demokratapárt is.

A küszöbönálló találkozásról kiadott kedd reggeli hivatalos jelentés nem említi meg Sztojadinovics miniszterelnök nevét és csak annyit mond, hogy a paraszt demokrata szövetség tanácskozásra ül össze a jugoszláv kormánypárt, az úgynevezett radikális egyesülés megbizottjával. Ez a megbizott azonban kétségkívül maga Sztojadinovics miniszterelnök lesz, aki most már személyesen akarja kezébe venni a békétárgyalások irányítását.

Mácsek Vladimir már az elmult évben is többször tárgyalt belgrádi megbizottakkal a horvát kérdés megoldása ügyében, ezek a tárgyalások azonban mindeddig nem vezettek konkrét eredményre, amiért is Sztojadinovics miniszterelnök most elhatározta, hogy meggyorsítja a tanácskozások tempóját és közvetlenül lép érintkezésbe Mácsek Vladimirral. Sztojadinovics miniszterelnök ezidőszerint karácsonyi szabadságát tölti a svájci St. Moritz fürdőhelyen, ahonnan január 15-én érkezik vissza Jugoszláviába. Első útja Mácsek Vladimirhez vezet, akivel azonban nem Zágrábban fog találkozni, hanem Frigyes főherceg egykori baranyai birtokán, ahol éppen most folynak a nagy állami vadászatok.

Sztojadinovics és Mácsek a bélyei kastélyban találkoznak s ettől a találkozástól függ a másfélévtized óta uralkodó belpolitikai válság megszüntetése. Kormánykörökben természetesen óva intenek a tulzott optimizmustól és már előre hangsúlyozzák, hogy a fennálló súlyos nehézségekre való tekintettel nem lehet mindjárt teljes eredményt várni az első eszmecseréről, mindamellett azonban minden remény megvan arra, hogy belátható időn belül létrejön a régi várt kiegyezés. Kormánykörökben utalnak arra, hogy Mácsek Vladimir a diktatura kikiáltása óta semmiféle belgrádi kormánnyal nem volt hajlandó tárgyalni és hogy a Sztojadinovics kormány az első, amelyről a horvát parasztpárt vezére elismeri, hogy valóban a szerb nemzetet képviseli, mint ezt a legutóbbi községtanácsi választások igazolták.

NYOMDÁSZ BÁL
1937 január 24
Munkás Otthon termében
A belépőjegy ára 80 fillér

Önálló indítvány a szellemi munkanélküliek kereskedelmi és ipari átképzésére

Lengyel Zoltán tb. tiszti főorvos, törvényhatósági bizottsági tag önálló indítványt terjesztett a polgármester elé, amelyben kéri, hogy a közgyűlés mondja ki, miszerint az intellektuális munkanélküliség tüneteit aggasztónak tartja és szükségesnek látja, hogy e kérdés összefüggésbe hozassék az ipari és kereskedelmi utánpótlás kérdésével s kéri, hogy az 1936—37. évi inségakció költségvetésénél előreláthatólag mutatkozó megtakarítások terhére ötven, 24. életévüket még be nem töltött szellemi munkanélkülit képeztessenek át ipari és kereskedelmi pályára s őket előrehaladásuk szerint 30—50 P havi anyagi segélyben részesítsék. Az intellektuális munkanélküliség csökkentésére az összes helyi érdekképviseletek bevonásával javaslat készítését indítványozza. Indítványozza továbbá, hogy a város a költségén gyakorlati pályára átképzett egyének önállósítási törekvéseit támogassa és lépjen fel teljes erkölcsi súlyával érdekükben.

Vasárnap délelőtt lesz az Ady-matiné

A debreceni Ady Társaság vasárnap délelőtt 11 órai kezdettel nagyszabású matinét rendez a nagy költő édesanyjának, özv. Ady Lőrincnének a tiszteletére a Csokonai-színházban.

A matiné középpontjában Makkai Sándornak, Erdély volt református püspökének, a debreceni egyetem nagynevű tanárának Ady Endréről szóló előadása áll. Makkai professzor, mint ismeretes, Magyar fa sorsa című könyvében döntően igazságot szolgáltatott a költőnek s jóformán csak ennek a könyvnek a megjelenése óta beszélhetünk Ady egyetemes elismertetéséről. Makkai professzor vasárnapi előadása annál érdekesebb lesz, mert könyve megjelenése óta Makkai nem nyilatkozott az Ady-kérdésben.

A vasárnapi matinéra, amelynek gazdag műsorára még visszatérünk, egészen olcsó jegyek kaphatók a Csokonai-színház pénztáránál.

Trunkhahn szivattyúkat közvetlen a gyárból
IV. PROHÁSZKA O-U. 8. VI. TERÉZ-KRT 9
VIDÉKRE MEGRENDELÉSEIT KÉRJÜK PONTOSAN TELJES CÍMMEL!
Gyártelep: BUDAPEST, XI., LENKE UT 117.

A román-magyar határ sürgős megerősítését követeli Anastaziu tábornok

Bukarest, január 12. Mussolini milánói beszéde óta állandó téma a romániai sajtóban Románia nyugati határainak megerősítése. Erről a kérdésről most érdekes tanulmányt közöl Alexe Anastaziu tábornok az Adeverul-ban.

— Igaz ugyan, — írja a tábornok — hogy Magyarország ma, sőt a jövőben is hosszú ideig nem kelthet bennünk túlságos aggodalmakat. De egyrészt nem a máról vagy közvetlen holnapról van szó, másrészt

nemcsak magával Magyarországgal kell számolnunk.

Gondoljunk Belgium és Franciaország példájára és szolgáljon ez nekünk okulásul.

Kifejti ezekután a tábornok, hogy Románia nem tudja követni a drága erődítményépítés példáit, hiszen a sovány költségvetés eddig azt sem engedte meg, hogy kellő fegyver- és lőszerkészletet halmozzanak fel és megfelelő repülőparkot teremtsenek. Óriási áldozatkészségre lenne szükség, ha minden szükségletnek meg akarnánk felelni. De az áldozat bizonyos mértékét nem lehet elhárítani. A hadsereget motorizálni és mechanizálni kell, a repülőosztagokat ki kell építeni és feltétlenül

erődítményeket kell építeni

a nyugati határ mentén. Két zónát kell felállítani: az egyik a védelmi, a másik az összpontosítási zóna. Az első a sürgősebb. A nagy veszély itt a gázlámadásokban és a robbanó bombázásokban állhat, amivel szembe kell nézni, emiatt a csapatok a felszerelés, a vasúti személyzet számára menedéket kell teremteni és ez követeli meg elsősorban a nyugati határ megerősítését.

A tábornok behatóan foglalkozik azzal, hogy miként alakulna ki a román hadsereg együttműködése a csehszlovák és jugoszláv hadsereggel, majd rátér a Vaskapu megerősítésére, amelyet annál inkább fontosnak vél, minthogy itt lehetne az ellenséget legbiztosabban feltartóztatni, ha az Bukarest felé akarna haladni.

London, január 12. Az angol sajtó célzott arra, hogy Titulescu volt román külügyminiszter — megúnva a hosszú visszavonultságot

újból szerepelni akar a román külpolitikában.

— Gyomorsavas szellemi munkásoknál, elduguit neuraszténiás egyéneknél és aranyeres betegeskedő embereknél reggelenként felkeléskor egy-egy kis pohár természetes »Ferenc József« keserűvíz igen jótékony hatást szokott kifejteni. Orvosok ajánlják.

A Reuter-iroda bukaresti levelezője szerint, Titulescu jövő politikai tervei komoly aggodalmat keltenek román kormánykörökben, ahol mindeddig nem találtak számára megfelelő ellenfelet arra az esetre, ha a kormány tevékenységét szándékoznék bírálni.

A Daily Telepraph bukaresti levelezője szerint Titulescu csak néhány hét mulva szándékozik visszatérni Bukarestbe. A késedelmet az okozza, hogy Popescu, az Universul tulajdonosa, előbb felkeresi St. Moritzban, hogy tanácskozzék vele az egykori román konzervatív párt feltámasztásáról, amelynek mindketten tagjai voltak.

Életfogytiglani fegyházra ítélte a tábla Fried Margit gyilkosát

Budapest, január 12. Ez év áprilisában Vidovonyec János 33 esztendős napszámos borzalmas kegyetlenséggel megfojtotta Fried Margit zugligeti szénkereskedőnőt, akinek alkalmazásában állott.

A pupos kis Fried Margit meggyilkolásáért tizenötévi fegyházra ítélte a törvényszék a bestiális gyilkost. Az ítélőtábla Kállay-tanácsa ma életfogytiglani fegyházra sulyosbította a gyilkos büntetését.

A városi fürdő bevételei

A városházán kedden délelőtt polgármesteri értekezlet volt, amelyen Zöld József helyettes polgármester referált Kiss Ferenc városi fürdőigazgatónak 1936. évi jelentéséről.

A jelentés szerint a nagyerdei fürdőben 1936-ban 187.000 jegyet adtak el, ugyanannyit, mint 1935-ben, viszont hetezerrel kevesebbet, mint 1934-ben. A betegbiztosító intézet által beutalt betegek részére 167.000 jegyet adtak ki, többet a tavalyinál és háromezerrel többet, mint 1934-ben.

A népfürdőben 125.000 jegyet adtak el, míg 1935-ben 114.000, 1934-ben 128.000 jegyet.

Az uszodabevételére 120.000 pengő volt az előirányzat, de csak 104.000 pengő folyt be. A kád és vízgyógyintézetnél a 18.600 pengős előirányzattal szemben 20.000 pengő folyt be.

A népfürdőnél 26.000 pengő volt előirányozva, míg befolyt: 25.000 pengő.

A csónakázó tó 2500 pengős előirányzatával szemben mindössze 1164 pengő folyt be. A jégpályánál az előirányzott összeg 2300 pengő volt, de csak 1378 pengő folyt be.

Az egész évben alkalmazott személyzet részére az előirányzott 14.800 pengővel szemben 18.000 pengőt fizettek ki. A nyári személyzet részére 11.000 pengő volt az előirányzott összeg, de csak 9600 pengőt fizettek ki. Ez a megtakarítás a nyari személyzetnél azzal magyarázható, hogy tavaly nagyon sok hűvös nyári nap volt, amikor a strandfürdő személyzete nem működött. — A hidegvíz töltésénél 21.000 pengő volt az előirányzott összeg, mivel szemben kiadtak 25.000 pengőt. Az itteni többlet indoka az, hogy tavaly gyakrabban töltötték a medencéket.

Megállapította még a polgármester, hogy végeredményben mindössze 643 pengő túllépés mutatkozik. A fűtésnél egyébként megtakarítottak 377 pengőt és az épület berendezési munkálatoknál szintén voltak kisebb megtakarítások.

hirek

A Debreceni Független Ujság pártoktól független politikai napilap
Szerkesztősége és kiadóhivatala: **Ferenc József út 49. sz. Telefon: 32-12.**
Előfizetési ár: **egész évre 20.—, félévre 10.—, negyedévre 5.—, egy hóra 1.80 pengő.** Külföldre ennek a kétszerese. Egyes szám ára hétköznap 6 fillér, vasárnap 16 fill.

Mindentudó

RÁDIÓMÜSOR

SZERDA, JANUÁR 13.

Budapest I.

6.45: Torna. — Utána: Hanglemezek. — 7.20: Etrend. — 10: Hírek. — 10.20: „Történetek a régi magyar nagyasszonyokról." Irta: Szánthó Dénes. (Felolvasás.) — 10.45: „Ékszer és divat a primitív népeknél." — Irta Tasnády-Kubacska András. (Felolvasás.) — 11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat. — 12: Déli harangszó az Egyetemi templomból. — Időjárásjelentés. — 12.05: Országos Postászenekar. Vezényel Rubányi Vilmos. — Közben kb. 12.30: Pontos időjelzés, időjelzés, időjárásjelentés. — 13.30: Hanglemezek. — 14.40: Hírek, étrend, élelmiszerárak, piaci árak, árfolyamhírek. — 16.15: A rádió diákfélórája. „Az ideális önképzőkör." Kerecsényi Dezső dr előadása. — 16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 17: Lakatos Tóni és Lakatos Misi cigányzenekara. — 18: „Debrecen bölcsőjénél. — Varjas Béla dr irodalomtörténeti városképe. — 18.30: Lakatos Árpád szaxofonozik zongorakíséretel. 18.50: 1. „Látogatás." 2. „Aranylakodalom." Ádám Dezső elbeszélései. — 19.20: Az Operaház előadásának ismertetése. — 19.30: Az Operaház előadásának közvetítése. „Rigoletto." — Dalmű 3 felvonásban, 4 képben, szövegét írta Piave. Fordította Nádasdy L. és Lányi Viktor. Zenéjét szerzette: Verdi. Vezényel Fleicsher Antal. Rendezte Rékai András — I. felv. után kb 20.40: Hírek. — II. felv. után kb. 21.30: A rádió külügyi negyedórája. Előadás után kb. 22.25: Időjárásjelentés. — 22.35: Közvetítés a Dunapalota szállóból. Jávor Sándor jazzzenekara játszik. — 23: Hírek francia és olasz nyelven. — 23.10: Közvetítés az Pátria kávéházból. Öreg cigányprimások zenekara muzsikál. Vezető primások: 36. Rácz Laczi, Kóródi Gyula, Dénes József, Vörös Misi, Rigó Gábor és Parádi Jóska. — 0.05: Hírek

Budapest II.

18.30: Olasz nyelvoktatás. — 19: Kárpáth Zoltán dr magyar nótákat zongorázik. — 19.30: „Degré Lojzi úrfiur." Rozsnyay Kálmán előadása. — Felolvassa Dutka Ákosné — 20: A rádió szalonzenekarának műsora. — 21.15: Hírek. — 21.35: Táncelemezek.

— **Az új erdélyi püspök beiktatása.** A Makkai Sándor erdélyi püspök eltávozásával megüresült erdélyi püspökségre Vásárhelyi János kolozsvári lelkipásztort választották meg, akinek a püspökké szentelése január 31-én lesz. Az új püspök felszentelése után rögtön új lelkészeket fog szentelni.

— **Az ingyenes analfabéta tanfolyamra** az írni-olvasni nemtudó egyének állandóan bejelenthetők Széchenyi ucca 20. szám alatt az Iskolánkívüli Népművelési Bizottság titkári hivatalánál.

Szerelmes volt az anyába és tizenöt éves leányába is, mindkettőt súlyosan megsebezte, utána pedig agyonlőtte magát

Bécs, január 12. Különös szerelmi dráma játszódott le tegnap délután Bécs egyik külvárosában. Neumann Ferenc többszörösen büntetett előéletű 24 éves lakatossegéd revolveres merényletet követett el egy kifőzés tulajdonosnője és annak 15 éves lánya ellen, mert mindketten elutasították tolakodó szerelmi közeledéseit. A lakatossegéd hosszú idő óta üldözte felkínálkozásaival az anyát és leányát egyaránt. A kifőzés tulajdonosnőjét egyizben már életveszélyesen megfenyegette, amiért bíróság elé is került. Magatartása végül annyira türhetetlenné vált, hogy egyszersmindenkorra kiutasították a kifőzésből.

Tegnap délután egyszerre mégis megjelent ott, mondván, hogy adósságát akarja kifizetni. A helyiség tele volt vendégekkel, de ami ezután következett, oly villámgyorsan játszódott le, hogy senki sem tudta megakadályozni. Neumann hirtelen revolvert rántott és lelőtte mind a két szerelmét, majd önmaga ellen fordította a fegyvert. A merénylő nyomban holtan esett össze, két áldozatának súlyos az állapota.

Debrecen 25, 20 és 10 évvel ezelőtt

1912 JANUÁR 13. SZOMBAT. A városi tanács kimondotta, hogy ajánlatot kér Belgrádtól a szerb húsra. Az olcsó és jó szerb húst a fogyasztóközönség türelmetlenül várja.

1917 JANUÁR 13. SZOMBAT. József főherceg csapatai folytatták előnyomulásukat.

1927 JANUÁR 13. CSÜTÖRTÖK. Elkészült Debrecen város 1927. évi költségvetése, amelynek összege 100 milliárdnál 8 millió pengővel magasabb lesz.

Magoss György dr. polgármester meg szeretné csináltatni a köztemetőt. A város pénzügyi helyzete azonban most még nem engedi meg a terv kivitelét.

— **Dr. Bényey Zoltán kir. ügyész előadása az Olasz Kultúrális Intézetben.** Az Olasz Kultúrális Intézet meghívja tagjait és barátjait január 14-én, csütörtökön este 7 órakor dr. Bényey Zoltán kir. ügyész »Térjünk vissza az olasz kultúrához« címen az intézet helyiségében (Hatvan ucca 2., I. em.) tartandó magyarnyelvű előadására. Az intézet igazgatósága reméli, hogy a közönség érdeklődni fog a nagyértékű előadás iránt, mikor ezekben a történelmi pillanatokban Olaszország vezére szívének teljes melegével Magyarország felé fordult és a két testvéri nép szívének együttes lüktetése az igazságos békének diadalhimnuszát dobogja.

— **Január 23-án lesz a nagyszabású húsiparos bál.** A debreceni húsiparosok, hentesek és mészárosok az idén nagyszabású bált rendeznek az Arany Bika dísztermében. A debreceni hírneves húsiparos társadalom összetartozandóságának kifejezője lesz ez a bál, melynek védnöki karában a társadalom jelesei szerepelnek, fővédnöke Lázár Andor igazságügyminiszter. A bálbizottság Szabó Károllyal az élén, valamint 60 tagú rendezőgárdával mindent elkövet a bál sikere érdekében, mely máris biztosítva van. A bál iránt nemcsak Debrecenben mutatkozik a nagy érdeklődés, hanem az ország minden részében. Meghívók ígénylhetők Szabó Károly Degenfeld téri és Szabó Mihály dr. Hunyadi uccai hentesüzletében.

NŐI, FÉRFI átmeneti és télikabát szövetek P 5.50-től Petriknél, Szent Anna u. 5.

— **A debreceni vasútasok bajnoki sakkversenye.** A debreceni mozdonyvezetők otthona által ez évre kiírt bajnoki sakkversenyre huszonöt nevezés érkezett. A nevezések nagy számára való tekintettel a rendező egyesület úgy határozott, hogy a versenyt három csoportra osztva rendezi meg. Az elődöntők helyezettjei a döntőbe jutva fognak küzdeni a bajnoki címért. Az elődöntők január hó 18-án este 6 órakor kezdődnek. Színhely a mozdonyvezetők otthonának helyisége. Érdeklődőket szívesen látnak.

— **Az Országos Baross Gábor Kör** debreceni kerülete felhívja tagjait, akik a gyors- és gépírásban teljes jártassággal bírnak, hogy kérvényeiket a Kör elnökségéhez címezve — mivel a tagok részére három állást ajánlottak fel, Piac ucca 38. I. emeleten levő körhelyiségben e hó 14-én déli 12 óráig adják be. Dr. Lengyel Zoltán mb. elnök.

x **Kocsik** minden alakban. **Riesz kocsigyár,** Debrecen, Hatvan ucca. szaküzletében.

— **Dr. Szalay Sándor egyetemi tanársegéd előadása az Egyetemi Népszerű Főiskolai Tanfolyamon.** Az Egyetemi Népszerű Főiskolai Tanfolyam legközelebbi előadását a Kereskedő Társulat dísztermében 14-én, csütörtökön esae pontosan 6 órai kezdettel tartja. Ez alkalommal dr. Szalay Sándor egyetemi tanársegéd: »A rádióaktivitás« címén a tudományos élet ezirányú kutatásainak eredményei alapján igen értékes és tanulságos vetítettképes előadást tart. Az előadás díjtalan.

x **Kartellen kívül** villanykörte 98 filler Knöpflernél, Hatvan u. 2 Főpostával szemben.

— **Iskolánkivüli gyorsírótanfolyam.** A gyorsíró tanfolyamot a nagyszámú jelentkezett hallgatók miatt, szombat délelőtt 11—1-ig és ugyanazon napokon este 6—8-ig tartattnak az előadások. A tanfolyamra még néhány hallgató jelentkezhet mindkét csoportba. Megfelelő számú hallgató esetén külön csoportot is létesít a tanfolyam vezetője. Az érdeklődők figyelmét ezuton is felhivja az Iskolánkívüli Népművelési Bizottság. Érdeklődni lehet kedd, csütörtök, szombat 6—8-ig, Piac ucca 77. I. e. 4 alatt dr. Széll.

— **Lopások.** Rátonyi Lajos köntösgáti igazgatótanító feljelentést tett a rendőrségen, hogy kerítését kivágták és nagymennyiségű fát elloptak tőle. — Szigeti Sándorné Nyil ucca 12. szám alatti lakostól a góréból tiz kilogram füstölt kolbászt loptak. A tolvajokat keresi a rendőrség.

— **A korai öregedésnek** igen gyakran a figyelembe nem vett bélrenyheség az oka. Szabályozza emésztését Darmollal, mely tetszés szerint adagolható és testét megkönnyíti és megfiatalítja anélkül, hogy drasztikusan hatna, vagy a használata megszokássá válnék.

METEOR MOZI MŰSORA

Szerda, csütörtökön:
»**CSAK EGY ÉJSZAKÁRA**«, hábors **magyar** filmdráma, **Csortos Kiss, Tőkés Anna** főszereplésével
Előadások: 5—7—9 órakor!

x **Hibás varrógépjét** teljesen rendbehozza Keszler, Széchenyi u. 1.

— **Az Evangélikus Filléregylet** tegnap nagysikerű teaestet adott az egyház tanácstermében. A tea esten szépszámú közönség jelenlétében búcsúzott el a gyülekezet Klára diakonissza testvértől, akit három évi működése után helyeztek el Debrecenből, az újonnan érkezett diakonissza nővért pedig nagy szeretettel üdvözölték. Az ünnepi alkalomból a megemlékezést Uray Sándor református lelkipásztor tartotta, aki beszédében a diakonissza intézmény jelentőségét méltatta.

— **Asszonyok becsületsértési pöre.** Miklós Gyuláné Böszörményi úti asszony rágalmazással s becsületsértéssel vádolva került a járásbíróság elé. — A vád szerint Miklósné az összel összeszólalkozott Mező Ferencnével és a veszekedés során „aljas, piszkos, tekergő kupecbanda, idegbolond" és hasonló szavakkal illette, közben pedig a fülét húzgálta és a száját ütögette. — A tárgyalás előtt a sértett hajlandó volt kibékülni, ha Miklósné bocsánatot kér tőle, de a vádlott asszony kijelentette, hogy bocsánatról szó sem lehet, ő van megsértve, mert a sértett leköpte őt és egy téglát is vágott hozzá. A tanuk azt vallották, hogy látták, mikor a két asszony ütötte és köpdöste egymást. De körülbelül egyforma verést kaptak. — Hogy ki kezdte a verekedést, azt nem tudták megmondani. Mindkét fél egy sereg tanut nevezett meg, akiknek a kihallgatása végett a bíróság elnapolta a tárgyalást.

— **Vakok Világossága** néven Budapesten új társaság alakult. Célja, hogy a vakok számára az ő különleges írásmódjukban bibliát és vallásos iratokat állít ki és azokat közöttük terjeszti. Védnöke dr. Ravasz László püspök, elnöke Bilkey Papp István. Az egyesület országos viszonylatban kíván működni és ezért bárhonnan lehet jelentkezni az egyesületbe felvételre. Évi tagdíj 2 pengő. Az egyesület címe: Budapest, IX. Ráday ucca 28. Református theologia.

— **Vége a sivatagi romantikának.** Londonból jelentik: A. H. Ingrams, Aden védett terület első politikai tisztviselője írja évi jelentésében, hogy a műszaki haladás hullámai elseprik a sivatagi romantika utolsó foszlányait. — Mind több európai telepszik meg az arab országokban és az egykori nomádok is tömegesen vándorolnak ki nyugatra, ahonnan kiművelődve és megvagyonosodva térnek vissza. Az oázisokban hatalmas 6—8 emeletes bérpaloták épülnek villamosvilágítással, fürdőszobákkal, zuhanyfürdőkkel, óriás villamoslegyezőkkel és fagyasztószekrényekkel. Tarim, Dulan és Shibam egykori beduin faluk helyén virágzó városok emelkednek, cementből épült lakóházakkal, minden lakásban európai ízlésű bútorzattal, a szekrények angol porcellán, üveg- és fehérneművel vannak tele, holott nemrég még egy széket vagy evőeszközt is alig lehetett ezen a vidéken látni. A beduinok ma már nem arabs paripákon, hanem motorkerékpárokon vágtatnak, rádiót hallgatnak a sivatagban és főszenvedélyük a rablóhadjárat helyett a labdarugás.

A Debreceni Ady Társaság előadássorozata csütörtökön folytatódik

A Debreceni Ady-Társaság nagyszabású előadássorozata csütörtökön délután hat órakor folytatódik az Ujságíró Club nagytermében. Ez alkalommal G. Szabó Kálmán, az európai hírű festő és grafikus tart előadást a népművészetről, Tóth Béla dr. pedig a humanizmus egyik legegyetemesebb hatású művelőjéről, Erazmusról. Mindkét tárgy a legkorszerűbb kérdések tisztázására ad alkalmat, a népi művészet és a humanizmus újraéledése ma állandóan az érdeklődés középpontjában áll.

A tanfolyam hallgatói és a társaság tagjai ingyen vehetnek részt az előadáson; beléptidíj 20 fillér.

Vetitettképes előadás Erdély turistáinak életéről

Még most is élénken él emlékezetében azoknak, akik az elmult évben résztvettek a Papp Lajos volt nagyváradi turista egyesületi főtitkár vetitettképes előadásán, az a sok szép táj, azok a vadregényes kiránduló helyek és azok a szép nyári és téli turák, amelyeket annak idején ő bemutatott. Épen ezért elhatározta a Magyar Turista Egyesület debreceni osztályának vezetősége, hogy ez évben ismét felkéri Papp Lajost vetitettképes előadás tartására. E hó 16-án, szombaton este 7 órai és 17-én, vasárnap délelőtt 11 órai kezdettel a Déri Múzeumban megtartásra kerülő eladásában száznál több gyönyörű diapozitivvel ismerteti Erdélyt, közelebbről a vadregényes bihari hegyeket, az ottani turistaalkotásokat, menedékházakat, forrásfoglalásokat, az erdélyi turisták életét, a turisták által felfedezett ősi barlangokat, ember nem járta vad őserdők szépségeit, gyönyörű vizeséseket, a turisták kalandos és izgalmas felfedező expedicióit.

Ezt a két előadást az idei előadássorozaton kívül rendezi meg az Egyesület, ezeken tehát a kiváltott bérletjegyek nem érvényesek. Belépőjegy 30 filléres árban mindkét előadásra elővételben kapható Szeremley Ila pénztárosnál (Hunyadi u. 5. Telefon 11—10.), 20 filléres árban ifj. Nagy József titkárnál (Szent Anna u. 3. Telefon 12—92.) és a Kerékgyártó kézimunkaipar üzletében (Gambrinus átjáró).

Ezuttal közli az Egyesület tagjaival, hogy a 18-iki, hétfő esti összejövetel helyett Papp Lajos tiszteletére a 16-iki, szombat esti előadás után összejövetelt tart a Gambrinusban, melyen a tagok minél nagyobb számban megjelenését kéri. Vacsora nem kötelező.

— **Vér-, bőr- és idegbajosok** igyanak reggelenként felkeléskor egy pohár természetes »Ferenc József« keserűvizet, mert ez mindig alaposan kitisztítja és méregteleníti a gyomorbélcsatornát s ezenkívül az emésztést és az anyagcserét is jótékonyan befolyásolja.

— **Vitéz dr. Kolosváry-Borcsa Mihály arcképének leleplezése.** A Debreceni Ujságírók Clubjában e hó 19-én este leleplezik a Magyar Ujságírók Egyesülete debreceni osztályának s az Ujságíró Club díszelnökének, vitéz dr. Kolosváry-Borcsa Mihály miniszteri osztálytanácsosnak arcképét. Kolosváry-Borcsa Mihály soha el nem muló érdemeket szerzett a debreceni ujságírók egyesületének megalapításakörül és mostani díszes pozíciójában is megtartotta baráti meleg kapcsolatait a debreceni sajtó munkásaival. Az ünnepély után társasvacsora lesz, melyre a város társadalmának és közéletének kiválóságait is meghívták. A rendezőség kéri, hogy akik a társasvacsorán részt akarnak venni, ezen szándékukat irásban, vagy telefonon (30—30) az Ujságíró Clubban jelentsék be.

SZINHÁZ MŰVÉSZET

Rino Alessi útja Mussolini iskolai padszomszédságából Olaszország egyik legnagyobb drámaíróiig

Rendkívül érdekes eseményre készül a Csokonai-színház: a jövő héten bemutatja Rino Alessi, a kiváló olasz drámaíró Dr. Hirn esete című drámáját, magyar nyelven először.

Rino Alessi kevéssel mult 50 éves, Cerviaban született, Romagna tartományban — a Duce hazájában — 1885 április 30-án; a Ducenak tanulótársa volt a forlipopoli tanitóképzőintézetben, — mely intézet a 800-as évek legnagyobb olasz költőjének, Giosué Carduccinak nevét viseli Temperamentuma tipikusan romagnai; Rino Alessi még egészen fiatalon vetette magát a politikai küzdelmekbe, akkor, amikor a különböző olasz pártok forrongó válságon estek át. A fiatalság a szocializmus felé orientálódott, nem annyira az uj elvek hatása folytán, hanem a küzdelem szüksége és a nép iránti szeretet által vezetve.

Rino Alessi a napilapokban és folyóiratokban dolgozott és sikerült hamarosan hirnévre szert tennie, mint ügyes és harcias ujságírónak. Egy rövid, a tanitásnak szentelt időszak után — Benito Mussolini tanácsára és bátoritására, aki akkor Trentoban élt, mint az »Avvenire« (A Jövő) című lap főszerkesztője — Rino Alessi, az akkor 25 éves fiatalember a »Giornale del Mattino« nevü jelentős bolognai napilapnak igazgatását vette át, mely állásában a világháború kitöréséig megmaradt.

Triesztnek az olaszok által való megszállásakor ő is jelen volt s ma is ebben a városban működik, mint a város legjelentősebb napilapjának, az »Il Piccolo«-nak főszerkesztője.

De ha R. Alessi minden kétséget kizárólag ma a fasiszta kormányzatnak egyik legkimagaslóbb politikai ujságírója, nem kevésbbé jelentős az a helyzet, melyet rövid néhány év alatt szerzett magának a színpad világában.

Első színjátéka »A hatalom megszerzése«, melyet 1912-ben irt, először Bolognában került színre. Három színtársulat vitte sikerre Olaszország minden jelentősebb színházában és már önmagában véve e darab sikere távlatot nyitott színpadi jövőjének. De amikor R. Alessi ujságot kezdett irni és csinálni, 20 éven keresztül távol maradt a színháztól és csak érett korban tért vissza hozzá »Szomjúhozás Isten után» (La sete di Dio) c. remekművével, amely már első milánói előadásán nagy sikert aratott, mind a közönség, mind pedig a kritika körében és egyszerre felhivta a figyelmet az új drámaíróra, aki súlyos problémákkal küzdve, határozottan elvonta magát a burzsoa tendenciák elől, mely osztálynak művészi ízlése akkor nagyon felületes volt.

Öt év alatt Alessi nem kevesebb, mint 12 darabbal gazdagította az olasz színműirodalmat. És pedig: »Ág és gyökér«, »A lélek szine«, »A cica«, »Romieu asszony«, »Savonarola« (Két kiadásban. Ezt a darabot a firenzei Piazza della Signoria-a a Maggio Fiorentino alkalmával — firenzei május; t. i. Mussolini minden hónapot más olasz városnak szentelt így a január Pisáé, a február Cataniáé és ilyenkor abban a városban kiállitások, szabadtéri előadások és ünnepségek vannak — szabadtéri előadás keretében, három felvonásban adták elő. A színpadokon azonban ötfelvonásos darabként szerepel.) »Aquila gróf«, »Dr Hirn esete«, »Száll a keselyü«, »Medici Katalin« »A gát«, »Csipkeasszony«. Valóban ritka eset az olasz színház történetében, hogy ezeket a darabokat a közönség és kritika egyaránt nagy tetszéssel fogadta. Aquila gróf, Savonarola, Csipkeasszony, Dr Hirn esete és még több műve az olasz színházak repertoárdarabjai között állandóan szerepelnek. »A cica« már a prágai Nemzeti Színház programjába is felvan véve. E darab abban a megtiszteltetésben is részesült, hogy a párisi Antonie-színházban is színre került, a híres Emma Grammatica felléptével. Az Aquila gróf-ból átirt »Teresa Confalonieri« című filmdarab megnyerte a Mussolini-kupát az utolsóelőtti velencei biennálison és két éven keresztül a legnagyobb sikert reprezentálta az olasz film terén.

Rino Alessi drámaírói működésének teljes virágzásában van, még végleges és döntő értékítéletet nem mondhatunk működéséről, de szindarabjairól mind az olasz, mind pedig az idegennyelvü kritika már több vonatkozásban megállapította azoknak értékét, mint a végleges oeuvrenek alapvonását, hogy t. i. Alessi költő és újító.

A »Megvesztegethetetlenek« c. ciklusában (Robespierre, Aquila gróf, Savonarola) Alessi síkraszáll azért a színházért, amelyet a gondolat színházának neveznek, a többi darabokban pedig (A cica, Dr Hirn esete, Ág és gyökér) a cselekmény középpontjában egy erkölcsi probléma áll, amely megoldást keres és meg is találja egy magasabb erkölcsiségü és müveltségü társadalom körében.

Az Alessi-féle drámák szereplői mind az önmagukból ki- és felülemelkedés problémájával terhesek, jobbá akarnak válni, mint amilyenek; mindegyik szomjúhozik az igazság, a világosság után s ebben az értelemben mindegyik szereplő az univerzális jellemek kategóriájába tartozik, akik azonban Rino Alessi kifinomodott érzelmisége által modern idők embereiként születnek újjá, hogy befolyásolják a háború utáni világot, ennek a világnak drámai reakcióját felfogják és végeredményben azért születnek újjá, hogy megmutassák a világnak a feltámadás lehetőségeit, amelyek a régi és az újabb tapasztalatok nyomán fakadnak.

A SZINHÁZ MÜSORA:

Január 13, szerdán: **Eső után köpenyeg**, C) bérlet.

Január 14., csütörtökön: **Tízperces alibi.**

Január 15., pénteken: **Virágzó asszony**, prömierbérlet.

Január 16., szombaton: **Virágzó asszony**, D bérlet.

Január 17., vasárnap délelőtt 11 órakor: **Mélné Ady Lőrinené javára.**

Január 17., vasárnap délután: **A néma levente.**

A szinházi iroda hirei:

Állandó kacagás, folytonos derültség kiséri a nézőtéren minden este Fodor László—Békeffi—Szécsen—Krasznay-Krausz Mihály **ötletes, vidám, szellemes, eleven zenés vigjátéka**, az

Eső után köpenyeg

pompás előadását. A kiváló együttes tagjai: **Sugár Mihály, Jurik Ica és Julcsi, Somlay Julia, Herczeg László Szilassy László** egymással versenyezve nevettetik a közönséget. A remek darab **szerdán este C) bérletben** kerül szinre.

Csütörtökön este müsorváltozás lesz: Szabó Imre betegsége miatt a szezon egyik legérdekesebb ujdonsága, **az izgalmas feszültségü, különös felépitésü bünügyi dráma**, a

Tizperces alibi

kerül szinre, a borzalmak darabja.

Pénteken mutatja be a Csokonai szinház a Vigszinházban kivételes sikert aratott Denys Amiel-vigjátékot.

A virágzó asszony

Sármássy Miklós rendezésében, Halasy Mariskával, kiváló együttessel, ragyogó előadásban megy.

A jövő hét országos szenzációja: RINO ALESSI, a kiváló olasz iró izgalmas drámája, a

Dr. Hirn esete

ősbemutatója, a szerző személyes jelenlétében!

Szerdán délután 3 órai kezdettel Sophokles remekműve, az **ANTIGONE** kerül szinre ifjusági előadásként, előtte **Szeremley Béla** ny. kollégiumi tanár tart bevezetőt, utána pedig **D. Kovács József és Horányi Carola** operaáriákat énekelnek, **Kamarás Gyula** klaszszikus költők müveit szavalja. **Az előadást a diákok hozzátartozói is látogathatják, igen mérsékelt árak mellett.**

— **A tanitók szabadegyeteme** előadássorozata órarendje ma d. u. 5 órakor Ilyefalvi Tankó Béla dr. egyetemi ny. r. tanár e. i. rektor folytatja „A modern világkép kiállitói" című előadását. Hat órakor meg dr. Rugonfalvi Kiss István egyetem ny. r. tanár tartja meg „A világnézetek harca" című előadása II-ik részletét. Az előadás a Kollégium dísztermében lesz. Az érdeklődőket is szívesen látják.

KÖZGAZDASÁG

MEGÁLLT A GABONAHOSSZ

Határidőpiac.

Rozs márciusra: 18.45, 18.62, 18.38, zárlat 18.39—18.40.

Tengeri májusra: 14.24, 14.32, 13.99, zárlat 14.04—14.04, júliusra: 14.78.

A készárupiacon eleinte változatlanul a tegnapi árakon bonyolitották le az üzleteket, a tőzsdeidő második felében és a végén azonban elgyengült az irányzat és a búza 10—20 filléres árveszteséget szenvedett.

Búza: tiszavidéki 77 kg 21.00—21.30, 78 kg 21.20—21.45, 79 kg 21.45—21.65, 80 kg 21.55—21.80, felsőtiszai 77 kg 20.90—21.10, 78 kg 21.10—21.30, 79 kg 21.30—21.50, 80 kg 21.45—21.70.

Rozs: 17.85—18.00.

Takarmányárpa: elsőrendű 15.00—15.25, középminőségű 14.50—14.80.

Zab: elsőrendű 18.50—18.65, középminőségű 18.40—18.50.

Tengeri: tiszántúli új 12.40—12.60.

Búza: 150 mm hajdui 80-as 21.65, 150 mm felsőtiszai 79-es 21.50 budapesti paritásban, 750 mm felsőtiszai 80 kg 21.50 Csepel, 150 mm felsőtiszai 79 kg 21.50, 150 mm felsőtiszai 80 kg 21.60, 150 mm felsőtiszai 79 kg 21.50, 300 mm felsőtiszai 80 kg 21.65, 300 mm hajduszoboszlói 79-es 21.75, 300 mm felsőtiszai 80-as 21.50, 1200 mm tizsavidéki 80 kg 21.80, 450 mm tiszavidéki 80 kg 21.77, 300 mm mezőturi 80 kg 21.85, 450 mm felsőtiszai 80 kg 21.50, 150 mm szabolcsi 78-as 21.30, 150 mm hajdui 77 kg 21.15, 300 mm hajduszoboszlói 80 kg 21.70, 150 mm tiszavidéki 80 kg 21.80 budapesti paritásban.

Rozs: 250 mm 17.80 budapesti paritásban, 150 mm 17.80 beszállítva, 100 mm 17.80 beszállítva, 150 mm 17.70 budapesti paritásban.

HIVATALOS VALUTAÁRFOLYAMOK

1 angol font 16.60—16.80, 100 cseh korona 10.75—11.95, 100 dinár 7.80—7.95 100 dollár 337.20—341.20, 100 francia frank 15.55—15.95, 100 lei 2.80—3.00, 100 lira 16.90—17.90, (Az 500 és 1000 lirás bankjegyek kivételével), 100 osztrák schilling 80.00—80.70, 100 svájci frank 76.75—78.55.

BUDAPESTI ÁLLATVÁSÁR

Felhajtás lóban 147, eladás 56, szarvasmarha felhajtás 347, eladás 298. Árak, élősúly kilogramonkint: jó minőségű vágómarha 46—60, közepes 36—46, silány 28—36, borjú 80—110, növendék 46—54, tinó 54—64, fejőstehén darabonkint 200—500, vágóló 60—140, silány igásló 70—150, közepes igásló 160—280, jó igásló 280—400, kocsiló 500 és azon felül. Irányzat változatlan.

Egy apróhirdetés egyszeri közlése 10 szóig két napilapban, a Debreceni Független Ujságban, a Debreceni Ujságban HÉTKÖZNAP 40 FILLÉR, VASÁRNAP 60 FILLÉR.

Apróhirdetések

Vastag betűvel szedett szavak duplán számítanak. — Üzleti hirdetésre más tarifa. — Felvilágosítással készséggel szolgálunk. — Apróhirdetéseket este 8 óráig felvesz a kiadóhivatal.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Ferenc József-út 49. szám. Telefon: 32-12

Levelezés

Szórakozzunk
a Bagolyvárban, Hid u. 14.

Tiszta gyapju női
Divat sál
98 filler
HAVAS
Harisnyaház
Bástya u. 1.

Katonatisztek, tisztek, katonai hivatalok, »Unió«-tagok elsőrendű **tűzifát, szenet, kokszot, brikettet** téli beszerzésre is **havi részletfizetésre készpénzáron** kapnak. 100 kg-ot már házhoz szállítva — **»Margit« tűzifa- és szénkereskedelmi vállalatnál,** a Margit fürdő mellett. Telefon: 10—24.

Olcsón
fürdőberendezések, piperecikkek nagy választékban: **Fülöp** vízvezetékszerelőmesternél, Piac u. 83. 4133

Pénz

Kölcsönöket
első helyi bekebelezésre, vagy árufedezet mellett folyósítunk, tőzsdei megbízásokat elfogadunk, betéteket gyümölcsöztetünk. Magyar Általános Takarékpénztár, Piac ucca 81. 3814

Betöltendő állás

Jól főző
mindenesleány hosszú bizonyítvánnyal felvétetik. Jelentkezés: Piac u. 26. a. házmesternél. 59

Ügyes
szobalány azonnal felvétetik, esetleg mint bejáró. Dr Kardosnénál, Nemzetőr u. 4. 76

Nagyobb
kifutófiú felvétetik. Miklós ucca 22. szám, fűszerüzlet. 90

Tanulófiú,
intelligens, értelmes, szorgalmas illatszertárba felvétetik. Csapó u. 25. 282

Ügyes,
parkettkeféléshez értő, — hosszú bizonyítvánnyal bíró bejáró mindenest keresek. Jelentkezni délelőtt 9 órától Batthyány u. 14. alatt. 287

Üzletek

Jóforgalmú
étkezde berendezéssel — vagy anélkül sürgősen eladó. Rákóczi ucca 8. 289

Ingatlan

Olcsó házhelyek
eladók a Luther és Kurue uccák sarkán. Felvilágosítást ad dr. Csányi Farkas Attila ügyvéd, Werbőczy ucca 12., I. emelet. 3412

Eladó
családi ház 3 modern lakással, 1 üzlethelyiséggel, Rákóczi ucca 7. 283

Kiadó lakás

6 szobás
I. emeleti helyiség, központi fűtéssel, irodának május 1-re, esetleg előbbre is kiadó. Ferenc József út 34. szám. 4672

Elköltözés
miatt négy szobás modern lakás előnyös bérrel azonnal átvehető. Dr Serly Simonffy u. 11. 10

Egy
szoba, konyha, kamarás újonnan festett lakás február 1-re mosókonyhahasználattal kiadó. Apaffy u. 20. 212

Különbejáratú
bútorozott szoba kiadó. Miklós ucca 4., I. emelet. 81

Kétszobás
modern lakás, központi fűtéssel május 1-re kiadó az Arany Bika bérházban. Felvilágosítás az irodában.

Kétszobás
modern lakás azonnalra is átadó. Werbőczy ucca 4., III. em. 7. Iparkamara. 91

Bútorozott
szoba kiadó, esetleg ellátással is 15-re. Péterfia u. 52. 285

Eladás

Elköltözés
végett modern dióháló, — ebédlő, hármasszekrény, festmények, szőnyegek, — varrógép eladó. Pásti 2., II. e. 2. a. 68

Gyönyörű
eredeti Chipandel úriszoba, különböző antik bútorok eladók. Miklós u. 4., I. emelet. 82

Széthúzható
ebédlőasztal, női íróasztal, kártyaasztal, porszívógép elköltözés miatt olcsón eladó. Cím: Csemete ucca 11. 284

Olcsón
eladó jókarban levő kétszárnyas ajtók, spalettes ablakok, úgyszintén bontásból kikerült mindenféle építkezési anyagok. Erzsébet és Deák Ferenc u. sarok. 290

Eladó
cserepes faépület, Miklós uccai ház, 5 hold föld. Cím a kiadóban. 266

Eladó
ebédlői nagy tükör, varrodának alkalmas. Simonffy u. 6., fűszerüzletben.

Gyorsmérleg
20 kg-os eladó. Deák Ferenc ucca 22. 92

Kövér
sertés eladó Budai Ézsaiás u. 23. alatt. 287

Rádió

Rádiók
átalakítását, valamint javítását a legolcsóbban felelősség mellett végzem — Eredeti gyári gépek raktáron Miklós u 2. 3931

Vétel

Pénzt adok
használt bútorért, zálogjegyért, varrógépért, ruhaneműért, szőnyegért, mindenféle ingóságért. Barna Csapó 16. Hívásra jövök. Telefon: 32—11. 4199

Irógépet
jókarban levőt megvételre keres a Debreceni Gőzszappangyár, Külsővásártér 3. 67

Ajánlat

Tükörgyártás
üvegcsiszolás, régi tükrök újjáöntése. Előszoba, fürdőszoba tükrök. **Sipkovits,** Nagyvárad ucca 15. 4509

Tökéletes
szabás, elsőrendű munka, olcsó ár Buglyó István férfiszabónál, Piac u. 9., udvarban jobbra. 4438

Lengyelbundák,
bőrkabátok, öltönyöket karácsonyra legolcsóbban vásárolhat Gerő ruházban, Piac u. 59.

Mindenféle
iskolaruhák, kötények, — pongyolák jó kivitelben, leszállított árban: Kertész Degenfeldtér 6. 4581

Kerékpárt — rádiót
legolcsóbban Emerich és Budaházy autóműszaki üzletében vásárolhat Halköz 3. szám. 4468

Konyhabútorok
gyönyörű kivitelben, nagy választékban olcsón beszerezhetők konyhabútorlerakatnál, Deák Ferenc ucca 3. 4517

Vaságyak,
mosdók, fürdőkádak Bészler és Dávid vaskereskedésben, a Kossuth szobor mellett. 37

Varrógép,
írógép, kombinált szobák, hálók, ebédlők, konyhák, sezlonok, amerikai íróasztalok, iratszekrények, bőrgarnitúrák, székek, asztalok: Bútormagazin, Széchenyi 6. 4319

Egyetlen
speciális keleti szőnyegjavító üzeme perzsaszőnyegek művészi javítását garanciával vállalja Tütündjián, Arany János u. 34. 4639

Keszler
nemcsak kerékpárban és alkatrészben a legolcsóbb, hanem a javításba adott kerékpárokat jóformán fillérekért javítja Széchenyi u. 1. 3305

Varrást
és javítást olcsón vállal, házakhoz is megy, háznál 1.50. Csap u. 26., I. ajtó, balról 86

Ellátás

Jövedelmét gyarapítja, ha az Ujságírók Clubjának éttermében étkezik. 4 fogásos nagy menü 1.10, kis menü 90 fillér. Elsőrangú házikoszt. Külön diétás konyha. Piac ucca 26., I. em. (Bejárat a böröndös üzlet mellett.)

Hungária pensio
Debrecen, Ferenc József út 59 szám — Telefon 23-39.
Családi otthon, kitűnő konyha, a legszigorúbb diéták.

Oktatás

Német
anyanyelvű úr irodalmi német nyelvre tanít s társalgást folytat. Hatvan ucca 1., I. kapu, III. 54. 3000

Német
oktatás: 24 óra 6 pengő. — Kossuth ucca 41. 2287

Különféle

Találtatott
hétfőn Homokkert felé a nagyhídon egy kulcsköteg. Cím a kiadóban. 88

Orth. kóser
vendéglőmet Piac 66. üzlet helyiségbe helyezem, hol gyönyörű helyiség áll a tisztelt közönség rendelkezésére. Klein vendéglős. 4593

HUSFÜSTÖLÉS
olcsón, pontosan, kifogástalanul Teleki ucca 88. szám alatt.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: **THURY LEVENTE.** Laptulajdonos: **Debreceni Független Ujság Vállalat.** Nyomta: **Tiszántúli Könyv- és Lapkiadó R. T., József kir. herceg ucca 1. szám.**